

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 28.6.2021
C(2021)4851 final

Stimate Doamnă Președinte,

Comisia mulțumește Camerei Deputaților pentru opinia sa referitoare la Comunicarea „Un nou SEC pentru cercetare și inovare” [COM(2020) 628 final].

Comisia salută sprijinul Camerei Deputaților față de abordarea propusă în Comunicarea „Un nou SEC pentru cercetare și inovare” și este de acord cu accentul pus de Camera Deputaților pe transformarea rezultatelor excelente ale cercetării în inovare disruptivă și pe mobilizarea deplină a capacităților tehnologice și de cercetare în regiunile mai puțin dezvoltate.

Stabilirea unui nou nivel de ambiție în direcția revitalizării Spațiului european de cercetare reprezintă calea de urmat dacă se dorește ca Europa să rămână competitivă și inovatoare la nivel mondial și, în același timp, să își mențină angajamentul de a crea o lume mai echitabilă și mai durabilă. Prin adoptarea Concluziilor Consiliului privind noul Spațiu european de cercetare la 1 decembrie 2020, Consiliul UE a aprobat viziunea Comisiei și a sprijinit majoritatea acțiunilor propuse. La începutul acestui an, Comisia a instituit Forumul pentru tranziție al Spațiului european de cercetare, sub forma unui grup informal de experți alcătuit din reprezentanți ai statelor membre – pentru a contribui la finalizarea noului cadru de guvernare al Spațiului european de cercetare și la pregătirea în comun a unei agende de politici a Spațiului european de cercetare, care să stabilească acțiunile prioritare pentru realizarea noului Spațiu european de cercetare.

Pentru a depăși disparitățile în ceea ce privește capacitățile de cercetare, pot fi mobilizate fondurile politicii de coeziune și Mecanismul de redresare și reziliență. Programul Orizont Europa, deși rămâne un program competitiv de cercetare și inovare bazat pe excelență și impact, va continua să includă, prin intermediul programului său de extindere, și măsuri dedicate țărilor cu performanțe scăzute în materie de cercetare și inovare, care vor beneficia de o creștere a finanțării până la aproape 3 miliarde EUR

*Dlul Ludovic ORBAN
Președintele Camerei Deputaților
Palatul Parlamentului
Str. Izvor nr. 2-4, sector 5
RO — 050563 BUCUREȘTI*

pentru perioada 2021-2027. Sunt promovate sinergiile dintre toate programele de finanțare ale UE în sprijinul cercetării și inovării și cu schemele de finanțare naționale și regionale sunt promovate și acestea putea fi obținute cu mai multă ușurință decât în trecut. În plus, Comitetului European al Regiunilor i s-a acordat statutul de observator în cadrul Forumului pentru tranziție al Spațiului european de cercetare, pentru a se asigura cooperarea și feedbackul cu regiunile europene.

În conformitate cu poziția Camerei Deputaților, noul Spațiu European al Cercetării și Spațiul european al educației vor funcționa în sinergie în vederea dezvoltării unei Strategii europene pentru universități, care ar urma să fie elaborată în cooperare cu părțile interesate și cu statele membre, acoperind toate misiunile sectorului (educație, cercetare, inovare, servicii pentru societate). Scopul este de a capacita sectorul învățământului superior din Europa pentru a îmbunătăți cooperarea, a dezvolta o viziune și strategii comune și a face schimb de resurse, capacități și practici, de exemplu în ceea ce privește carierele atractive în domeniul cercetării, știința deschisă, asigurarea egalității de șanse, consolidarea transferului de cunoștințe și de talente către alte sectoare și către societate.

Comisia monitorizează alianțele universitare dezvoltate în cadrul inițiativei privind universitățile europene, sprijinită de Erasmus+ și Orizont 2020, deoarece acestea reprezintă un teren de testare esențial pentru viitorul sectorului învățământului superior. Este deja vizibil faptul că acest tip de rețele integrate între instituțiile de învățământ superior contribuie la crearea unor interacțiuni solide nu numai între universități, ci și în cadrul ecosistemelor locale și între acestea, permițând o cooperare mai strânsă și circulația talentelor și a cunoștințelor.

În contextul noului Spațiu european de cercetare, Comisia, în parteneriat cu statele membre și cu organizațiile de cercetare, va elabora un set de instrumente de sprijin pentru carierele în domeniul cercetării până la sfârșitul anului 2024. Acestea includ:

- definirea unei taxonomii a competențelor cercetătorilor și actualizarea clasificării europene a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO). În mod concret, Comisia elaborează o listă a competențelor și ocupațiilor cercetătorilor care urmează să fie incluse în clasificarea ESCO, în cadrul căreia profesia de cercetător este încă subreprezentată. Noua taxonomie va fi transpusă la nivel național prin intermediul serviciilor europene pentru ocuparea forței de muncă (EURES) și va fi utilizată de Europass pentru toate serviciile oferite de noua platformă;
- un cadru al competențelor cercetătorilor, pentru a identifica și defini competențele cercetătorilor și pentru a face din recunoașterea deplină a profesiei de cercetător o realitate. Acesta le va permite cercetătorilor să știe de ce competențe au nevoie pentru o dezvoltare profesională de succes, să se autoevalueze și să beneficieze de formare specifică. Acest lucru va facilita căutarea unui loc de muncă și mobilitatea intersectorială, oferind astfel mai multe oportunități cercetătorilor, reducând precaritatea și încurajând, în același timp, transferul de cunoștințe și inovarea;

- *un program de mobilitate pentru a sprijini schimburile dintre industrie și mediul academic și pentru a încuraja cercetătorii în direcția antreprenoriatului, a creării de întreprinderi și a științelor cetățenești. Inițiativa ERA4You va introduce măsuri de consolidare a mobilității intersectoriale și interdisciplinare, de intensificare a cooperării dintre mediul universitar și întreprinderi și de implicare a sectorului privat în formarea și dezvoltarea competențelor cercetătorilor;*
- *o piață de tip ghișeu unic pentru cercetători, bazată pe serviciile, rețeaua și portalul EURAXESS existente, dar cu o guvernare, un portofoliu și instrumente consolidate pentru a o face mai ușor de utilizat, mai interactivă (inclusiv în raport cu EURES) și mai bine pregătită să gestioneze talentele și să le pună în legătură la nivel local cu alți profesioniști și cu angajatori și finanțatori din domeniul cercetării și inovării: platforma SEC destinată talentelor.*

De asemenea, de deplin acord cu poziția Camerei Deputaților cu privire la accesul liber la publicații și la rezultatele cercetării, Comisia dorește să sublinieze faptul că, în urma unui proiect-pilot din cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare, accesul liber la publicații a devenit obligatoriu pentru ultimii șapte ani, în cursul programului Orizont 2020. Comisia Europeană a finanțat numeroase proiecte (cum ar fi OpenAIRE sau FOSTER) care au oferit informații publice cuprinzătoare și sprijin privind accesul liber. Alături de obligațiile privind accesul liber, și alte cerințe privind știința deschisă fac parte în prezent din programul Orizont Europa, iar Comisia Europeană le-a acoperit integral în cele mai recente seminare publice online (disponibile pe YouTube). În prezent, Comisia utilizează, de asemenea, contul său de Twitter Open Research Europe (@ OpenResearch_EU) pentru a-i informa pe cei care urmăresc contul cu privire la știința deschisă și la accesul liber și pentru a clarifica unele idei greșite.

Timp de patru ani, între 2016 și 2020, Comisia a convocat Platforma politică privind știința deschisă (OSPP), un grup consultativ la nivel înalt care a oferit consultanță Comisiei cu privire la modul de dezvoltare a științei deschise. Acest grup consultativ a elaborat un raport în 2020. Academia Mondială a Tinerilor (Global Young Academy — GYA) a fost reprezentată de copreședintele său și de un al doilea membru, ambii fiind activi și în grupul de lucru al GYA pentru știință deschisă.

Comisia este de acord cu opinia Camerei Deputaților potrivit căreia incluziunea socială în cercetare și inovare este importantă din punctul de vedere al excelenței, al relevanței și al îmbunătățirii încrederii în știință. Ca parte a implicării societății, se pune un accent deosebit pentru a se asigura că procesele de implicare sunt favorabile incluziunii și caracterizate printr-un nivel adecvat de diversitate, inclusiv prin recomandarea de a colabora cu organizații de interlocutori specializate care se bucură de încrederea, raza de acțiune și cunoștințele necesare pentru practici de implicare de înaltă calitate.

Comisia împărtășește preocupările Camerei Deputaților legate de aglomerarea activităților economice și inovatoare în capitale și în zonele metropolitane. Într-adevăr, este în general recunoscut faptul că principalul obstacol în calea tranzițiilor necesare pe

care orașele vor trebui să le realizeze pentru durabilitate și neutralitate climatică nu este atât lipsa tehnologiilor, cât capacitatea de a le pune în aplicare. Actuala formă de guvernare bazată pe compartimentare, concepută și dezvoltată pentru operațiunile și serviciile tradiționale ale orașelor, nu poate stimula tranzițiile ambițioase, dar necesare.

Orizont Europa promovează cercetarea și inovarea pentru transformări urbane sistemice și holistice, bazate pe o guvernare inovatoare, integrată și pe mai multe niveluri, precum și pe planificare și proiectare transsectorială integrată, pentru a promova o colaborare profundă și continuă între toți actorii și părțile interesate relevante, cu un accent deosebit pe cetățeni. De exemplu, comitetul misiunii „Orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei” (un grup de experți) din cadrul programului Orizont Europa a propus introducerea unui contract municipal privind clima (Climate City Contract) ca o modalitate de a formaliza modelele inovatoare de guvernare urbană și implicarea cetățenilor în conceperea și punerea în aplicare de către orașe a foilor de parcurs privind neutralitatea climatică. Comitetul misiunii a propus semnarea unui contract de către primar, în numele administrației locale și al părților interesate de la nivel local, de către Comisie și de către autoritățile naționale sau regionale. Grație unui astfel de contract, fiecare oraș care participă la misiune s-ar angaja să elaboreze și să pună în aplicare o foaie de parcurs pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2030, iar cetățenii ar fi implicați în mod activ în dezvoltarea, punerea în aplicare și monitorizarea procesului. O astfel de abordare va diminua gândirea compartimentată, va elimina fragmentarea și va întări caracterul incluziv, încrederea și legitimitatea acțiunilor necesare. Comisia evaluează în prezent cele cinci propuneri de misiuni înainte de a decide cu privire la punerea lor în aplicare.

În ceea ce privește cercetarea și inovarea responsabile, Comisia sprijină o abordare flexibilă, adaptată la perspectivele părților interesate de la nivel național și local, și este de acord că aceasta este importantă pentru dezvoltarea unei agende de cercetare și inovare responsabile. Comisia a subliniat beneficiile abordărilor cvadripartite, care includ actori din mediul științific/academic, autorități publice, întreprinderi/industrie și societatea civilă/cetățeni, atunci când și acolo unde este posibil. Un portofoliu de proiecte sprijinite în cadrul componentei „Știință cu și pentru societate” a programului Orizont 2020 urmărește să contribuie la alinierea strategiilor de specializare inteligentă la nevoile, valorile și așteptările societății prin colaborări cvadripartite; acest portofoliu de acțiuni va ajunge direct la aproximativ 10 % din regiunile europene și va dezvolta o bază de date pentru noi acțiuni care vor fi întreprinse în următorii ani.

Comisia va continua să colaboreze cu cetățenii și cu părțile interesate în toate etapele, în special prin ateliere dedicate și cu ocazia următoarelor Zile ale cercetării și inovării din iunie 2021.

Comisia speră că aceste precizări răspund aspectelor semnalate de Camera Deputaților și așteaptă cu interes continuarea dialogului politic în viitor.

Cu deosebită considerație,

Maroš Šefčovič
Vicepreședinte

Mariya Gabriel
Membru al Comisiei

